

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Elämäntapahtumien ja liiketoimintatapahtumien digitalisointi ja automatisointi, valmistelun eteneminen

NIKO RUOSTETSAARI, OHJELMAPÄÄLLIKKÖ
INFOTILAISUUS ELÄMÄNTAPAHTUMALÄHTÖISESTÄ DIGITALISAATIESTA
18.11.2022

Elämäntapahtumapohjaisen digitalisaation edellytyksiä ja tavoitteita

- Kyky ymmärtää tarpeet ihmisen näkökulmasta ja soveltaa digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet.
- Saumaton yhteistyö erilaisten palvelutarjoajien kesken.
- Tiedon syntyminen digitaaliseen ja rakenteiseen muotoon.
- Tiedon jakamista palvelua tuottavien osapuolten välillä yhteentoimivasti ja turvallisesti.
- Elämäntapahtumien digitalisointia tukevaa toimivaa kovaa ja pehmeää digitaalista infrastruktuuria.

Digikompassi: visio, arvot ja tavoitteet

Tavoitteet

Suomi on digitaalisesti sivistynyt maa, jossa jokaisella on valmiudet digimaailmassa toimimiseen ja keskinäinen kunnioitus ja luottamus ovat korkealla tasolla.

Digitaaliset perustaidot ovat maailman huippua ja ne vievät eteenpäin kestävästä yhteiskunnallisesta kehityksestä.

Digitaalinen osaaminen tukee innovaatioita, kilpailukykyä ja hyvinvointia. Koulutuksen ja tutkimuksen myötä syntyy yhteiskunnassa tarvittavaa asiantuntijuutta. Suomi on maailman tunnetuimpia ja houkuttelevimpia teknologia-alan koulutuksen, tutkimuksen ja investointien keskuksia sekä houkutteleva maa kansainvälisille digiosaajille.

Tavoitteet

Merkittävä osa julkisista palveluista on digitalisoitu tai automatisoitu ihmiskeskeisesti.

Yhteentoimivat digitaaliset julkiset palvelut mahdollistavat sujuvan asioinnin kansalaisille, yrityksille ja organisaatioille myös kansainvälisesti.

Julkiset palvelut tuotetaan kokonaisturvallisuuden mallin mukaisesti.

Tavoitteet

Suomalainen datatalous on globaali edelläkävijä 2030.

Suomessa on kybersietokyvyllään vahva kriittinen infrastruktuuri ja vahva kansainvälinen kyberalan ekosysteemi.

Suomessa on käytössä kattavat, turvalliset ja kestävät tietoliikenneyhteydet sekä palvelin- ja laskentainfrastruktuuri.

Tavoitteet

Suomessa on globaalisti houkuttelevia teknologian osaamiskeskittymiä valituilla alueilla.

Datatalous ja datapohjainen arvonluonti yritysten liiketoiminnassa kasvaa.

Suomi kehittää ja soveltaa globaaleihin ilmasto- ja ympäristöhaasteisiin vastaavia digiteknologioita.

Digitaalisesti edistyneiden pk-yritysten määrä kasvaa.

IHMISKESKEINEN JA VIHREÄÄ SIIRTYMÄ EDISTÄVÄ JULKINEN HALLINTO

Tavoite 11: Merkittävä osa julkisista palveluista on digitalisoitu tai automatisoitu ihmiskeskeisesti

- Turha asiointitarve on poistettu automaatiolla ja digipalvelut ovat oletusarvoisesti ensisijainen tapa asiointiin.
- Noin 40 merkittävintä elämäntapahtumapalvelukokonaisuutta on digitalisoitu tai automatisoitu. Ihmiskeskeiset digipalvelut muodostavat ennakoivan, ihmiskeskeisen ja tehokkaan palvelukokonaisuuden.
- Yritysten elinkaaren keskeiset liiketoimintatilanteet on tunnistettu ja niihin liittyvät digipalvelut muodostavat ennakoivan, ihmiskeskeisen ja tehokkaan palvelukokonaisuuden.
- Yritysten julkiset palvelut ovat ensisijaisesti digitaalisia tai automatisoituja.
- Julkisia palveluita käyttävät organisaatiot pienentävät hiilijalanjälkeään viestimällä kansalaisille ensisijaisesti suomi.fi-palvelun kautta.
- Suomalaisilla on pääsy digitaalisiin sosiaali- ja terveystietoihinsa. Digitaalisia terveyspalveluita ja -tietoja hyödynnetään arjessa.
- Yrityksiltä kerättävä tai toimitettava tieto on 90-prosenttisesti digitaalisessa, rakenteisessa muodossa ja noudattaa olemassa olevia eurooppalaisia standardeja.
- Luvitus erityisesti yritysten vihreän siirtymän hankkeissa on lyhentynyt kaikissa luvissa.
- Innovatiivisten julkisten hankintojen määrää lisätään 10 prosenttiin kaikista hankinnoista ja julkisilla hankinoilla on edistetty vihreää siirtymää hyödyntämällä uusia teknologioita ja toimintamalleja.

YHTEENTOIMIVAT JULKISET PALVELUT

Tavoite 12: Yhteentoimivat digitaaliset julkiset palvelut mahdollistavat sujuvan asioinnin kansalaisille, yrityksille ja organisaatioille myös kansainvälisesti.

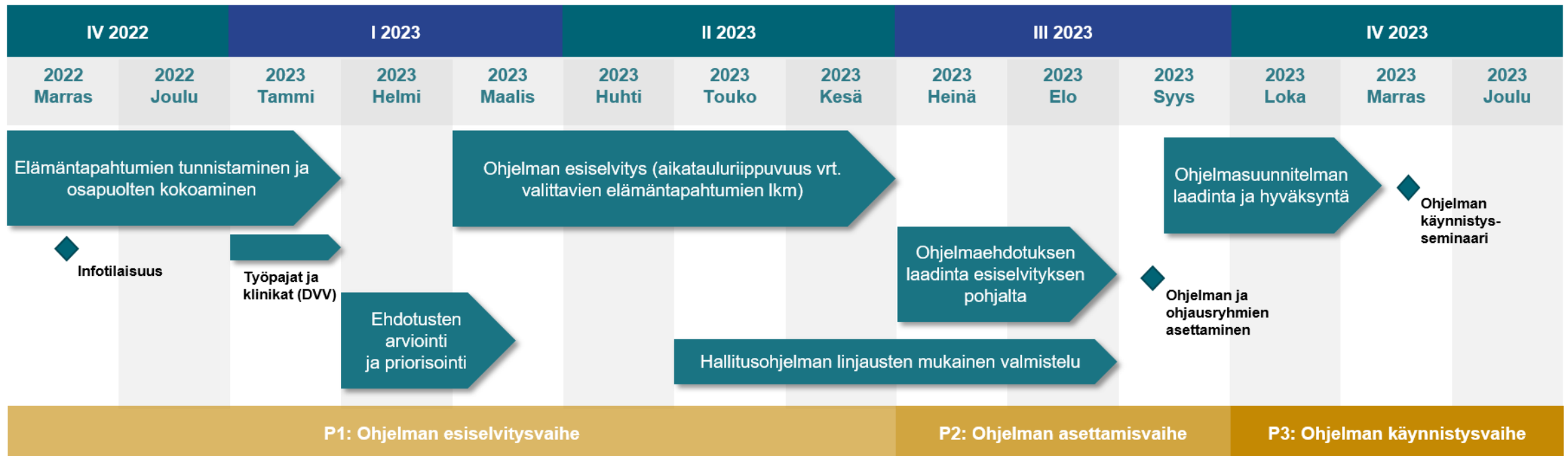
- Julkisen hallinnon digitalisaatiota rakennetaan sektorirajat ja hallinnon tasot ylittäen.
- Suomessa on käytössä digipalvelut mahdollistava pehmeä infrastruktuuri.
- Suomessa on käytössä yhteentoimivuutta tukeva ohjaus- ja rahoitusmalli.
- Suomalaiset henkilöt ja yritykset voivat sujuvasti asioida digitaalisesti myös rajat ylittäen.
- Julkisen hallinnon tietovarantojen sääntelystä on tietojen hyödyntämisen ja jakamisen tarpeettomat esteet tunnistettu ja purettu.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistus on toteutettu ja tietojärjestelmät ovat keskenään yhteentoimivia.

KOKONAISTURVALLISET JULKISET PALVELUT

Tavoite 13: Julkiset palvelut tuotetaan kokonaisturvallisuuden mallin mukaisesti

- Toimintavarma ja häiriösietoinen viestintäinfrastruktuuri on saatavilla kansalaisille ja viranomaisille.
- Valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien digitaalinen turvallisuus on parantunut.
- Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden ennakointia käytetään toiminnan ja taloudensuunnittelussa.
- Julkisten digipalvelujen digiturvavaratkaisut tukevat informaatiovaikuttamisen ja disinformaation tunnistamista ja hallintaa.
- Julkisille digipalveluille on asetettu riskiperustaisesti digiturvavaatimukset ja niiden toteutumista arvioidaan ja valvotaan jatkuvasti.

Ohjelman valmisteluvaiheen vaiheistus ja aikataulu

Elämäntapahtumien tunnistaminen ja osapuolten kokoaminen

- Edistettävät elämäntapahtumat ja liiketoimintatapahtumat tunnistetaan laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimijoiden ja sidosryhmien kesken
  - Tavoitteena on tuottaa esityksiä ja tietoa alkuvaiheessa edistettävien elämäntapahtumien valitsemisen tueksi
- Saapuneita ehdotuksia valittaviksi elämäntapahtumiksi arvioidaan niiden valmiusasteen, toteuttamiskelpoisuuden ja hyötypotentiaalin näkökulmasta
  - Tavoitteena on valita ensimmäisessä vaiheessa edistettäväksi käyttötappauksia, jotka tunnistetaan toteuttamiskelpoisiksi mm. eri toimijoiden sitoutumisen näkökulmasta.
  - Tunnistetut, elämäntapahtumiin liittyvät toimijat kutsutaan koolle keskustelemaan esityksen etenemisen edellytyksistä ja toteuttamistavoista
  - Ensimmäisenä edistettävien elämäntapahtumien kautta toimintamallia levitetään muihin käyttötappauksiin ohjelman aikana
- Elämäntapahtumien kehittäminen vaiheistetaan pohjautuen saapuneiden esitysten toteutuksen valmiusasteeseen
  - Ohjelmassa tuetaan valmistelutyötä edellyttävien kokonaisuuksien edistämistä toteuttamiskelpoisiksi
  - **Vaikka valmisteluun liittyvää pohjatyötä ei olisi vielä aloitettu, ehdotus on hyvä tuoda esille jo alkuvaiheessa, jotta se tunnistetaan potentiaaliseksi myöhemmän vaiheen tuettavaksi palvelukokonaisuudeksi**

Elämäntapahtumiin ja liiketoimintatapahtumiin liittyvät tietotarpeet

- Ehdotuksilta toivotaan esitettyyn käyttötapaukseen liittyviä tietoja, jotka toimivat ehdotusten arvioinnin pohjana sekä tarjoavat tietoa niistä elämäntapahtumista ja liiketoimintatapahtumista, joiden kehitystyön toivottaisiin etenevän tulevina vuosina.
  - Ehdotuksia kannustetaan jättämään nk. matalalla kynnyksellä – kaikkiin lomakepohjassa esitettyihin kysymyksiin ei tarvitse toistaiseksi olla valmiita vastauksia eikä ehdotuksen jättäminen sido tässä valmistelun vaiheessa vielä organisaatiota kehitystyöhön.
  - Takaraja ehdotusten jättämiselle on 31.1.2023
- Ehdotuksilta toivotaan nykyisen ymmärryksen valossa kuvausta ja arviota seuraavista osa-alueista:
  - Tapahtuman kuvaus (valmistelun tilanne, ratkottava haaste, palvelut ja tiedot, riskit)
  - Kuvaus tavoitellusta muutoksesta, kehittämisen tavoitteista ja mahdolliset tunnistetut lainsäädännölliset muutostarpeet
  - Suomen digitaalisen kompassin tavoitteiden edistäminen
  - Tapahtuman edistämiseen liittyvät hyötytavoitteet (taloudelliset ja laadulliset)
  - Mahdollinen arvio kehittämiseen liittyvistä kustannuksista

Keskustelut ja työpajat tammikuussa 2023

- Digi- ja väestötietovirasto järjestää tammikuussa 2023 dialogisia keskustelutilaisuuksia sekä työpajoja valmistelun ja suunnittelun tueksi
  - **Dialogisissa keskusteluissa** pohditaan fasilitoidusti palvelukokonaisuuksien kehittämistä, digitalisoinnin ja automatisoinnin mahdollisuuksia sekä eri rooleja ja edellytyksiä. Keskusteluissa syntyneitä ajatuksia hyödynnetään myös ohjelmakokonaisuuden valmistelutyössä.
  - **Ekosysteemityöpajoissa** pyritään tunnistamaan palvelukokonaisuuksien aihioita osallistujien kanssa sekä hahmotetaan niihin liittyviä eri toimijoita ja sidosryhmiä sekä digitalisoinnin ja automatisoinnin mahdollisuuksia työpajamenetelmien keinoin.
- Tilaisuudet tarjoavat tukea elämäntapahtumiin ja liiketoimintatapahtumiin liitettyjen tietotarpeiden hahmottamiseen, mutta ne ovat yleisesti avoimia kaikille palvelukokonaisuuksien kehittämisestä kiinnostuneille organisaatioille ja asiantuntijoille.
- Tilaisuuksien tarkemmat aikataulutiedot ja ilmoittautumislinkit löytyvät valtiovarainministeriön verkkosivuilta osoitteesta: <https://vm.fi/elamantapahtumalahtoinen-digitalisaatio>

Saapuvien ehdotusten arviointi (1/2)

- Valmistelun alkuvaiheessa ehdotuksia arvioidaan karkean tason luokittelulla (0 – ei tunnistettu, 1 – tunnistettu, tietopohja vajavainen, 2 – tunnistettu, kuvattu riittävällä tarkkuustasolla)
1. Elämäntapahtuman tai liiketoimintatapahtuman kuvaus
    - Tapahtuman yleinen kuvaus
    - Palvelukokonaisuuden ja tietovarantojen tunnistaminen
    - Mahdollisen aiemman valmistelutyön hyödynnettävyys
    - Toimeenpanon riskit ja haasteet
    - Keskeisten organisaatioiden sitoutuminen
  2. Tavoitellun muutoksen kuvaus
    - Tavoitellun muutoksen yleinen kuvaus
    - Kehittämisen tavoitteiden kuvaus
    - Mahdollisten säädösvalmistelutarpeiden tunnistaminen

Saapuvien ehdotusten arviointi (2/2)

3. Suomen digitaalisen kompassin tavoitteiden toteutuminen

- Kuvaus muiden digikompassissa määriteltyjen strategisten tavoitteiden toteutumisesta

4. Tapahtumaan liittyvät hyötytavoitteet

- Vaikuttavuustavoitteiden kuvaus
- Taloudellisten tavoitteiden kuvaus
- Laadullisten tavoitteiden kuvaus
- Arvio hyötyjen saavuttamisen aikataulusta ja mittaroinnista

5. Kehittämisen arvioidut kustannukset

- Arvio kehittämiseen liittyvistä kustannuksista
- Kustannusten jakaantuminen eri toimijoille
- Arvio kehittämisen jälkeisestä ylläpidosta

Hankkeen esiselvitys

- Esiselvityksen tavoitteena on kyetä projektoimaan valittujen elämäntapahtumien pohjalta ohjelmakokonaisuus sekä kartoittaa muun muassa:
  - Tavoitteiden ja valittujen elämäntapahtumien näkökulmasta tarkoituksenmukaiset toteuttamisen tavat
  - Hankkeen teknis-taloudelliset edellytykset (ml. kustannusarvio ja resurssitarve)
  - Tuottaa myös muutosvaikutusten arvioinnin (TiHL 5.3 § ja 8.1 §) mahdollista lausuntopyyntöä varten (TiHL 9 §)
  - Keskeiset ongelma-alueet (lainsäädäntö, infrastruktuuri, toimintamalli, data)
  - Alustavat rajaukset ja tavoiteaikataulu
- Esiselvitystä ohjaa sille asetettava ohjausryhmä
- Koordinaatiosta vastaa VM JulklCT, toteutus yhdessä toimijoiden kanssa
- Valittavien elämäntapahtumien lukumäärästä riippuen esiselvitys on kestoltaan noin 3-4 kuukautta

Seuraavat askeleet ja eteneminen

- Lisätietoa <https://vm.fi/elamantapahtumalahtoinen-digitalisaatio>
- Digi- ja väestötietoviraston tilaisuudet tammikuussa 2023, ilmoittautuminen käynnissä.
- Ehdotuksia voi jättää 31.1. saakka. Saapuneita ehdotuksia arvioidaan helmikuussa tavoitteena, että alustavasti keväällä käynnistyvään esiselvityshankkeeseen otetaan mukaan tarkoituksenmukainen määrä palvelukokonaisuuksia.
  - Myöhemmin käynnistettävällä ohjelmarakenteella voidaan tukea myös muiden ehdotusten jatkovalmistelua kohti toimeenpanoa.
- Mahdollisissa kysymyksissä voi olla yhteydessä VM valmistelijoihin: niko.ruostetsaari(a)gov.fi & tiina.lokka-lepisto(a)gov.fi

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

NIKO RUOSTETSAARI, OHJELMAPÄÄLLIKKÖ
INFOTILAISUUS ELÄMÄNTAPAHTUMALÄHTÖISESTÄ DIGITALISAATIESTA
18.11.2022